Пише: Дарко Р. Ђого
уторак, 15 октобар 2019 09:32

Моћ успоставља „чињенице“. Вијест да је и Атинска архиепископија („Православна Црква Хеладе“) одлучила да призна тј. прихвати у заједништво „Православну Цркву Украјине“ није занимљива нити трагична само због њене важности унутар тренутне драме распада Православне Цркве каквом смо је до сада познавали на дневно-црквено-политичком нивоу. Она се донекле и очекивала и није изненадила познаваоце прилика и односâ у Православљу – када се односи између Москве и Цариграда поставе у раван расне солидарности, теорија крви и тла, Хеленâ и варварâ, сукоба моћи, више мора да нас изненади да нека врста обзирности није сасвим уклоњена до сада. Али оно што се полако назире јесте не само прекид у општењу између хеленофоних и славофоних помјесних Цркава и не само литургијско-канонска стабилизација геополитичких подјела православног свијета већ – и то је најтемљенија и најдалекосежнија подјела – трајна подјела у језику, појмовима, значењима и тумачењима која се све више назире и за коју је тешко рећи да ли ће се и када превазићи.

Јер Атина није признала да је под политичким утицајем и (можда) због сопствених етноцентричних фобија од „руске напасти“ прихватила да учествује у пројекту дезинтеграције руског идентитетског наратива унутар кога је Кијев неотуђиви дио полицентричности „Велике, Мале и Бијеле Руси(је)“ (било да тај иденитетски наратив поистовјетимо са идеологијом „руског свијета“ или не). Она није ни саопштила сопствену вазалност у односу на геостратешке центре моћи, вазалност која би јој била каква-таква апологија. Она је у суштини саопштила само једну темељну и утемељујућу чињеницу, херменеутички кључ на основу кога можемо да разумијемо стварност – она се позвала

на „право Васељенске Патријаршије да додијели аутокефалију“ на основу кога је и Атина одлучила да призна „аутокефалију Православне Цркве независне Републике Украјине“ . Наравно, и у самој Хелади, као и у цијелом православном свијету постојаће дисонантни гласови који ће актуелизовати безбројна питања, од којих је можда оно о апостолском прејемству „ПЦУ“ најчешће постављено. Али оно што данашњу црквену кризу разликује од свих ранијих нису геостратешка дубина подјела ни слабост унутрашњег јединства Православне Цркве, која никако да успостави начин живог остваривања сопственог јединства (мимо пасивних концепција канонског и литургијског општења, које нам саопштавају које заједнице нису унутар њега, али не и како се односи између свих помјесних Цркава заиста остварују – ако бисмо у маниру комунистичких парола рекли да је начин остваривања јединства свих помјесних Цркава могуће поистовјетити са саборношћу, тиме ћемо само разобличити чињеничност одустајања од тог начела у стварности Православне Цркве: ако смо све-саборна Црква – гдје су нам редовни сабори свих помјесних Цркава?) Оно што је данас видљиво јесте да су Цариград и помјесне Цркве које су пристале или ће пристати на његово виђење начина постојања Православне Цркве узвеле један посебан приступ стварности, једну у суштини постмодерну визију Цркве, тачније: остварење идеје примата у постмодерном кључу и контексту.

Али, (не)стрпљиви читалац, несклон да повјерује било чему што у наслову и тексту подразумијева разметање похабаним жаргонским поштапалицама хуманистичких дисциплина (међу које „пост-модерна“ и „пост-модерни“ одавно спадају), пропустиће да увиди да овдје није по сриједи „ушминкавање“ једног теолошког текста. Управо супротно: овај спис не пишем да би био „постмодеран“ већ да бих указао на то да је без приступа бар елементарним идејним поставкама постмодерне немогуће схватити понашање Цариградске патријаршије.

Пише: Дарко Р. Ђого
уторак, 15 октобар 2019 09:32

Пише: Дарко Р. Ђого
уторак, 15 октобар 2019 09:32

(teologija.net)